
МЕДИА МОНИТОРИНГ

26 юли 2013 г.

[Източник: ruseinfo.net](http://ruseinfo.net)

Заглавие: Неправомерно изкупуване на отпадъчни метали във Ветово е наказано

Линк:

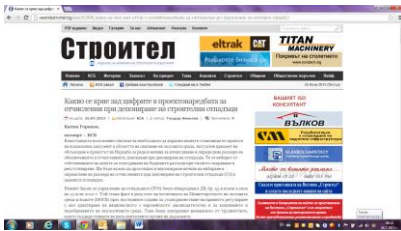
Текст:

К., който не е осъждан, се призна пред Районния съд в Русе за виновен в това, че през периода 01.03.2013 год. - 19.04.2013 г. в гр.Ветово, обл. Русенска, изкупувал отпадъци от черни метали - 35 кг. метални решетки, 78 кг. стара оградна мрежа, 28 кг. части от велосипеди и ламарина, 54 кг. други дребни метални отпадъци и 111 кг. други отпадъци, с общо тегло 306.00 кг., всичко на обща стойност от 134.64 лева, без лиценз, който се изисква по нормативен акт - чл.67 от Закон за управление на отпадъците „чл. 67. (1) Разрешение за извършване на дейности по третиране на отпадъци се издава от директора на РИОСВ, на чиято територия се извършват дейностите. (2) За извършване на дейности по третиране на отпадъци на площадки, разположени на територията на две или повече РИОСВ, разрешението се издават от директора на всяка РИОСВ поотделно за площадките на територията на съответната инспекция. (3) Разрешението по ал. 1 се издава по образец, утвърден от министъра на околната среда и водите. (4) Разрешение по ал. 1 се издава на лица, регистрирани като търговци по смисъла на българското или по националното си законодателство, на държавни и общински предприятия, сдружения на общини, кооперации и бюджетни предприятия по смисъла на § 1, т.1 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството, които отговарят на изискванията на този закон." Престъпление по чл.234-б, ал.1 от НК. За извършеното от К. престъпление се определи наказание "Пробация", изразяваща се в задължителна регистрация по настоящ адрес при периодичност три пъти седмично за срок от 1 година. Ще има задължителни периодични срещи с пробационен служител за срок от 1 година, както и безвъзмезден труд в полза на обществото в размер на 100 часа за срок от 1 година.

[Източник: vestnikstroitel.bg](http://vestnikstroitel.bg)

Заглавие: Какво се крие зад цифрите в проектонаредбата за отчисления при депониране на строителни отпадъци

Линк:

Текст:

В настоящото изложение считаме за необходимо да изразим нашето становище по проекта на подзаконен документ в областта на опазване на околната среда. Актуален предмет на обсъждане е проектът на Наредба за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци. Те се набират от собствениците на депата за осигуряване на бъдещите разходи при тяхното закриване и рекултивиране. Ще бъде важно да проследим и анализираме начина на набиране и определяне на размера на отчисленията при депониране на строителни отпадъци (СО) в дадената площадка.

Новият Закон за управление на отпадъците (ЗУО) беше обнародван в ДВ, бр. 53 и влезе в сила на 13 юли 2012 г. Той стана факт в резултат на политиката на Министерството на околната среда и водите (МОСВ) през последните години за усъвършенстване на правното регулиране с цел адаптиране на националното с европейското законодателство и за запазването и подобряването на екологичната среда. Това беше извършено независимо от трудностите, които създаде смяната на изпълнителните органи на държавата.

В чл. 43, ал. 1 на ЗУО изрично е посочено, че условията и изискванията към площадките за разполагане и третиране на отпадъци и тяхното предварително съхраняване се определят с наредба на министъра на околната среда и водите, съгласувана с министрите на регионалното развитие и на здравеопазването. В ал. 2 от същия член е записано, че редът и начинът за изчисляване размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци, се определят с наредба на министъра на околната среда и водите, съгласувана с министъра на финансите.

Това са правните основания за издаването на проекта на наредбата. Освен това в чл. 8, ал. 2, т. 10, „б“ от ЗУО се казва, че притежателите на ненужни материали са длъжни да „предвидят необходимите финансови средства за закриване на инсталацията или съоръжението за третиране на отпадъци“. Понататък в чл. 9, ал. 2 е регламентирано: „Забранява се въвеждането в експлоатация по реда на Закона за устройство на територията на депа за опасни и неопасни отпадъци без наличие на определен размер на обезпеченията за закриване и следексплоатационни грижи на площадките на депа в съответствие с чл. 60 от закона.“

Разглеждайки по-подробно регулациите на строителните отпадъци, в чл. 64, ал. 1 от ЗУО е отбелязано, че за обезвреждане на отпадъци от депа за СО се правят отчисления в размер и по ред, определен във вече посочената наредба по чл. 43, ал. 2 от закона. Това означава, че те ще се правят по специализираната наредба за определяне на отчисления за възстановяване на депата за различните видове отпадъци, която се обсъжда и предстои да бъде приета. Съгласно ал. 3 на същия член на закона отчисленията се определят в левове за един тон депониран отпадък и се превеждат от собственика на депото ежемесечно по банкова сметка за чужди средства на РИОСВ, на чиято територия се намира депото. Или в зависимост от количеството депонирани отпадъци собственикът на депото е длъжен да преведе в регионалната инспекция съответните отчисления.

В изпълнение на разпоредбите на ЗУО МОСВ подготви Проект на Наредба за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци. Тя е предмет на този анализ. Новите текстове се основават на действащата от 15 ноември

2010 г. Наредба № 14 за реда и начина за изчисляване на размера на отчисленията и разходване на събраните средства за дейностите по закриване и следексплоатационен контрол и грижи на площадките на депата за отпадъци. Тя е приета в изпълнение на стария Закон за управление на отпадъците, който вече е отменен. Поради това е невалидна и следва да бъде заменена от нова. В проекта на последната наредба се запазват общите принципи и подходи, използвани досега, включително за обезпеченията за извършване на дейност по обезвреждане на отпадъчни продукти. В чл. 3, ал. 1 е разписано, че „всеки собственик на депо е длъжен да осигури пълния размер на средствата за закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото съобразно инвестиционния проект. В инвестиционния проект и/или проекта за рекултивация на депото се определят финансови средства в размер, който гарантира обезпечаване на дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото.“ Съгласно чл. 3, ал. 3 от новата наредба размерът на обезпечението по ал. 1 се определя от собственика на депото в левове на тон отпадък въз основа на инвестиционния проект и/или проекта за рекултивация по формулите от Приложение № 1 на проекта на новата наредба.

Нека внимателно проследим следващия текст, който се отнася до субекта на отчисленията. В чл. 3, ал. 4 се посочва, че „обезпеченията по ал. 1 се дължат от всеки ползвател на депото при депониране на отпадъци“. Същото се отнася и за чл. 21, където се казва, че отчисленията се дължат и „от всяко друго лице“. Поради това текстът следва да се допълни с „владетел или собственик на депото“.

Отчисления

не следва да се дават

от собственика или държателя на отпадъците

при депониране. Смисълът на наредбата е да се осигурят вноски от собствениците на депото в специална сметка, за да се обезпечи провеждането на рекултивацията му и запазване на екологичната среда. Те ще набавят тези вноски от таксите за услугите при депониране, които ще се изплащат от ползвателите. Трябва да се отстранят горните текстове от проекта на наредбата, за да не се допусне двойно инкасиране на отчисленията за рекултивация на депото. Изрично в ЗУО и действащата наредба са посочени като вносители на обезпеченията собствениците на съответните депа.

В новата наредба се повтарят механизмите за подsigуряване на необходимите средства при депониране на отпадъци за закриване и рекултивация на действащите площадки. Въведена е също и банкова гаранция от собственика на депото с цел гарантиране на последващото възстановяване на екологичната среда след закриването му. Това се извършва чрез събиране на отчисления от таксите за тон депониран отпадък. Размерът на тези обезпечения или отчисления се определя по формулите в приложението на наредбата. Положителен факт е, че няма промяна във формулите на старата и новата наредба, отразени в приложение към нормативния документ.

Очевидна е голямата разлика обаче в отделните подходи при двата нормативни акта за набирането на средства с цел възстановяване на екологичната среда след затваряне на депото.

В досега действащия механизъм отчисленията или обезпеченията за тон депониран отпадък се определят чрез действителните разходи за рекултивация на депото въз основа на подготвен инвестиционен проект за закриване и използвани формули, отразени в приложението към наредбата. Те отчитат площта на депото за рекултивация, неговия капацитет и интензитет на запълване. Но във формулата не може да се заложат по-малко от 22 лв./м² като „определен размер на средствата за извършване на дейностите по закриване и следексплоатационни грижи на площадката на депото“. Тук се правят усилия да се избегне манипулиране с малки цифри като разходи за възстановяване на площадки за отпадъци. Тази императивна норма е запазена както досега, така и във формулата по проекта на новата наредба.

Освен това във формулите и в старата, и в новата наредба е предвидена възможност за намаляване до 50% на начисленията на месец, но при изпълнение на други условия.

В новия нормативен акт се предвижда отчисления да се набират по два начина. Първият е по стария ред, чрез инвестиционен проект, който се основава на чл. 43 от ЗУО. Той се отнася за нови или за

съществуващи площадки, като изчисленията се определят въз основа на представените формули в приложението към наредбата. Те обхващат новоизграждащо се или съществуващо депо. Формулите от приложенията на съществуващата и новата наредба напълно се припокриват.

В случаите, когато депото съществува, е необходимо чрез прилагане на дадената формула да се определят отчисленията, които следва да се събират и внасят за възстановяване на екологичната среда след затварянето му.

Чрез формулите се разпределят общите разходи за възстановяване на средата в отчисления, които се падат на тон депониран отпадък за периода на използване на депото. В зависимост от срока на ползване натрупаната сума за възстановяване на депото може да се разпреди и годишно, и месечно на базата на 30-дневния капацитет. Тя се набира, като отчита срока на живот на депото и разходите за провеждане на рекултивация и по-нататъшна поддръжка. Или по формулата – по-точно размерът на отчисленията в левове на тон депониран отпадък се равнява на разходите за закриване и следексплоатационни грижи за съществуващо или ново депо по инвестиционния проект, разделен на капацитета на депото в тонове. В разходите за закриване на депото се включва демонтаж на изградените постоянни съоръжения, които не са свързани с опазване на околната среда и с бъдещото функционално предназначение на терена, повърхностното запечатване на депото. То се извършва в съответствие с проекта за изграждане на горния изолиращ екран, вкл. техническата рекултивация и предвидените противоерозионни и противосвлачищни мероприятия, контрол и наблюдение на параметрите на околната среда за срок, не по-кратък от 30 години след закриване на депото. За битовите отпадъци се изисква още управление на инфилтратата от депото за срок, не по-кратък от 30 години след закриването му, управление на отделените от депото газове за срок, не по-кратък от 30 години след закриването му и почистване на наличните охранителни канавки за ограничаване на достъпа на водите до тялото на депото.

При строителните отпадъци в съответствие с Приложение № 2 към чл. 23 от Наредба № 8 от 24 август 2004 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци не е налице риск за околната среда. Това се разбира от факта, че при тях не се изисква изолационна геомембрана, защитен слой и дренажна система (т. 3.2. 3.б), газоотвеждащ слой. Следователно

разходите за изграждане и експлоатация на депа за строителни отпадъци са много по-малки от тези за битови.

Наредбата регулира общия случай за всички видове отпадъци.

И така средствата, нужни за възстановяване на площадката, се разделят на капацитета на депото в тонове, за да се получи размерът на отчисленията в левове за тон депониран отпадък.

Дори и да не се отчита фактът, че строителните отпадъци могат да се използват като изолиращ слой в депата за неопасни отпадъци, СО са инертни и тяхното депониране не създава риск за околната среда.

Това може да бъде потвърдено и с различните изисквания при изграждане на депа съгласно Приложение № 2 към чл. 23 от горесцитираната Наредба № 8 от 24 август 2004 г. В случаите, когато депото съществува, е необходимо чрез прилагане на дадената формула да се определят отчисленията, които следва да се събират и внасят за възстановяване на екологичната среда след депото. Размерът на отчисленията в левове за тон депониран отпадък се получава като произведение от минималния размер на средства за закриване на единица площ на депото – 22 лв./м², и площта на отпадъчната част на депото, разделено на произведението на средногодишното количество отпадъци и оставащите години за експлоатация на депото. Формулите по прагматичен начин изчисляват какво трябва да внася собственикът или управителят на депото за извършване на рекултивацията. Поради високата минимална норма вероятно и средствата за възстановяване на природната среда ще бъдат високи. За различните площи на отделните депа резултатите ще бъдат различни.

Можем да приемем, че използването на приетия способ от отменения нормативен документ за набирането на нужната сума за възстановяване на околната среда след депата намира логика и оправдание.

В проекта на новата наредба обаче се предвижда и друг метод за акумулиране на средства по фиксирани цени на тон депониран строителен отпадък. Това означава, че няма да се прилагат формулите на наредбата за изчисляване и разпределение на необходимите средства, а ще се приемат директно определените цифри. Въведеният друг императивен начин за набиране на средства на тон депониран строителен отпадък заобикаля приетия инвестиционен проект за рекултивация. Нещо повече – от текстовете на нормативния документ не се изяснява на каква основа са определени тези цифри. Не е указано

кога се използва единият и кога другият способ.

Нека проследим втория начин за индексирание. Той е отразен в чл. 20 на новия проект на наредба, където е записано, както следва:

„Чл. 20. (1) Размерът на отчисленията за обезвреждане на отпадъци на регионално или общинско депо за неопасни отпадъци и на депа за инертни отпадъци от строителство и разрушаване на сгради за всеки тон депониран отпадък на депата по години е следният:”

Посочена е точка 1 с определени стойности за неопасни отпадъци. След това в т. 2 е записано:

„2. За депата за инертни отпадъци от строителството и разрушаване на сгради по чл. 2, ал. 3, т. 3:

а) за 2013 г. – 15 лв./т;

б) за 2014 г. – 35 лв./т.

в) за 2015 г. и всяка следваща година до 2020 г. размерът на отчисленията нараства с 10 лв./т спрямо предходната година;

г) за 2020 г. и всяка следваща година – 95 лв./т.”

В наредбата няма чл. 2, ал. 3, т. 3, която е цитирана тук. Допуснатата е техническа грешка в проекта на нормативния акт, водеща до объркване. Според нея тези цифри не се отнасят за строителните отпадъци.

Нещо повече. В чл. 2, ал. 4, т. 1 на проекта е записано, че:

„(4) Отчисленията по чл. 64 от ЗУО не се дължат при обезвреждане на отпадъци чрез депониране на:

1. депа за неопасни отпадъци с друг произход (производствени, строителни и др.);”

Това категорично показва, че отчисления не се дължат в случаите на неопасни отпадъци от строителен произход. Естествено е строителният бранш да не възразява и да приема собствениците на депа за СО да не заплащат отчисления при депониране на строителни отпадъци в специални сметки на регионалните инспекции на МОСВ. Тук отново вероятно е допуснатата грешка в нормативния документ, която следва да се поправи.

Ние намираме за важно изразяването на нашето становище, тъй като размерът на отчисленията за рекултивация на депата за строителни отпадъци се включва в цената за депониране на строителните отпадъци и ще се заплаща от строителните фирми. Начинът на изчисляване касае строителния сектор, тъй като високите такси за депониране ще повишават цените на строителните обекти и ще се отразят на ефективността на сектора.

В ЗУО и проекта на наредбата не се прави разлика между битови и строителни отпадъци, не се отчитат тяхното тегло и компактност. Това води и до разлика на разходите за запечатване на строителното депо. Освен това строителните отпадъци са инертни и вредят по-малко на околната среда, което е изрично записано в законодателството.

Какво показват приетите задължителни цифри в чл. 20 от проектонаредбата? За пример следва да посочим депото за строителни отпадъци в кв. „Враждебна“, управлявано от Столичната община.

В него са депонирани 340 458 т строителни отпадъци през 2012 г. Да приемем, че до 2020 г. там ще бъдат депонирани годишно същите количества. Това допускане вероятно ще бъде под реалните обеми поради увеличението на строителната продукция въпреки трудностите. Съгласно предвидената норма от 15 лв.

на тон депонирани СО през 2013 г. собственикът на депото следва да преведе по специална сметка на РИОСВ сумата от 5 106 870 лв. Когато парите за тон депонирани строителни отпадъци са 35 лв., през 2014 г. ще бъдат акумулирани по същата сметка допълнително още 11 916 030 лв.

Да приемем, че депото ще работи до 2020 г. Средствата, които собственикът му – в случая Столичната община, ще е задължен да задел и натрупа в съответствие с цифрите от чл. 20, са 158 845 260 лв. Те трябва да бъдат изплатени месечно – по около 1 800 000 лв. за акумулиране в сметката на регионалната инспекция за рекултивация на депото. В чл. 20, ал. 2 се казва, че „За общинските депа по § 6 размерът на отчисленията за всеки тон депониран отпадък е в двоен размер на отчисленията по ал. 1, т. 1 за съответната година”, т. е. по посочените цифри по-горе.

Сумата е стотици пъти по-голяма от необходимата за възстановяване на площадката

за депониране на строителните отпадъци. Тя ще бъде наложена в таксите за депониране на СО и заплатена от собствениците на отпадъците, т.е. строителните фирми. Още по-голяма трябва да бъде таксата за депониране на тон строителни отпадъци, за да се включат в нея нормите, поставяни в проектонаредбата.

Освен това в депото много често се осъществява дейност по рециклиране на строителните отпадъци. С това се намалява общият обем на депонираните количества СО. Но за тях вече са заплатени такси.

Вярно е, че стремежът е да се избегне обезвреждането на строителните отпадъци чрез депониране. Това е голям финансов натиск да не се депонират строителните отпадъци. Но в общия случай, както е в депото в кв. „Враждебна“, рециклирането ще се осъществява именно в депото. Преди това обаче таксите за депонирането на СО ще бъдат изплатени от строителните компании. Натрупването на средства под предлог за рекултивация ще стимулира дейността за рециклиране на отпадъци. Това е записано в наредбата. Средствата могат да се използват преди рекултивацията, за организиране на обработката на отпадъците.

Намаляването на количеството на отпадните материали при рециклиране в депото ще понижава и необходимия ресурс за запечатване. В същото време таксите за депониране растат. За 2014 г. те са 35 лв. на тон отпадъци, с увеличение от 10 лв. всяка година и достигат до 95 лв. през 2020 г. Част от тях могат да бъдат влагани в оборудване на площадки за рециклиране.

Целта е натрупаните средства да се използват за запечатване и рекултивация. През цялото време те ще бъдат подчинени на разрешителен режим от органите на МОСВ. Междувременно след молби и разрешения по административен ред от РИОСВ се допуска тяхното използване за рециклиране. Остатъкът от средства след рекултивация се връща на собственика на депото.

Проектът за рекултивиране не следва да се обвързва или да се смесва с този за рециклиране. Вторият е инвестиционен – за преработка и търговско реализиране на част от регенерираните продукти. Това ще се извършва по стопански начин и на основата на печалба или загуба. Рециклирането на отпадъците не може да се подчинява на задължението за рекултивация на използваното депо. Финансирането за закриването на депото действително е необходимо. Но не трябва да се използва за инвестиционни проекти по преработка и рециклиране на СО.

Въвеждане на механизъм за акумулиране на финансиране от собствениците на депата без пряко обвързване с проекта за възстановяване на околната среда означава да се събират излишни и неоправдани средства по разпореждане на РИОСВ. Този механизъм предопределя събиране на такси от частен характер и влагане в сметки по разпореждане на държавни органи, което намираме за **конституционно несъобразно.**

Напълно достатъчно е след императивна рекултивация средствата да се зложат в сметка на собственика. Допустимо е да се залагат и в отделна – на предприятието, която да бъде ползвана при условие за рекултивация на определен обект.

В проекта на наредбата установяваме още, че в чл. 21, ал. 6 се дава следната възможност: „Министърът на околната среда и водите или оправомощено от него длъжностно лице с мотивирана заповед може да

освободи собственика на депото от отчисленията по чл. 26, когато е налице обоснована и неотложна необходимост за определен период от време.“ Считаме, че това не може да бъде обективно обосновано относно „необходимостта“ и „периода от време“. Такова поведение може да се използва за облагодетелстване на определени собственици и подсказва отминали подходи на менажиране на държавните институции. Поради това предлагаме текстът да отпадне.

Наредбата е в доста „суров“ вид и се нуждае от сериозна редакция, при която да бъдат отразени многото бележки и препоръки.

Дали е правилна логиката на проекта на нормативния документ? Рекултивацията следва да е подчинена на частната инициатива и инвестиционната дейност на собственика на депото чрез заложи в закона определени норми, срокове и условия за извършване на рекултивацията на депото. Не е правилно да се набират и замразяват финансови ресурси чрез високи такси за депониране на СО. Освен това инвестиционната инициатива за рециклиране на отпадъците принадлежи на собственика на депото или площадката и бъдещата възвръщаемост на инвестиционния проект ще се изчислява с други измерения, компоненти и условия. Това е дейност на собственика на депото и той трябва да я финансира, а не строителите. Не следва държавата да се бърка в инвестиционната дейност на частния капитал, който може да използва и кредитни ресурси.

Правната техника в проекта на наредбата за гарантиране на рекултивацията на депата чрез заплащане на високи такси при депониране на СО води до затруднение на строителния сектор и може да предизвика неприемливи практики и заобикаляне на регулярната депонираща дейност. Заедно с това тя представлява натиск и налагане на условия, при които може да се прояви корупционна практика и депониране на нерегламентирани места.

Могат да се направят следните изводи:

1. Да се избегне двойственото определяне на отчисленията за рекултивиране на депата.
2. Изчисленията да се основават на „инвестиционния проект за рекултивация“, като се промени механизмът и таксите се събират съобразно площта на засипване и запълнения капацитет на депото.
3. Да се намалят повече от десетократно предвидените стойности за отчисления за рекултивация на депата за строителни отпадъци в случай на отмяна на формулите за периода до 2020 г.
4. Да се дообработят текстовете на проекта на наредба, като се избегнат грешки и неясноти.

Представяйки нашите коментари по проекта на наредба за реда и начина за изчисляване и определяне размера на обезпеченията и отчисленията, изисквани при депониране на отпадъци, считаме, че ще помогнем за усъвършенстване на подзаконовия нормативен документ с неговата корекция и по-нататъшно приемане. Бележките бяха представени в МОСВ от Камарата на строителите в България.